

Pankkivaliokunnan mietintö n:o 5 hallituksen esityksestä laiksi oikeudesta harjoittaa valuutanvaihtoa annetun lain kumoamisesta

Eduskunta on lähettänyt 31 päivänä toukuuta 1990 pankkivaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 49 laiksi oikeudesta harjoittaa valuutanvaihtoa annetun lain kumoamisesta.

Esityksen johdosta valiokunnassa ovat olleet kuultavina hallitusneuvos Veikko Kantola valtiovarainministeriöstä, lakimies Hannu Karppinen Suomen Pankista, ylijohtaja Jorma Aranko pankkitarkastusvirastosta ja osastopäällikkö Tuomas Sukselainen Suomen Pankkiyhdistyksestä.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan kumottavaksi laki oikeudesta harjoittaa valuutanvaihtoa. Tämän lain nojalla valuutanvaihtoa ovat voineet harjoittaa Suomen Pankki, liikepankki ja Postipankki sekä osuuspankki ja säästöpankki keskusrahailaitoksenaan toimivan liikepankin lukuun. Valtiovarainministeriö on voinut määräämillään ehdoilla ja rajoituksilla antaa oikeuden harjoittaa valuutanvaihtoa osuus-

pankille ja säästöpankille, valtion viranomaiselle ja laitokselle sekä suomalaiselle yhteisölle, jonka hallituksen kaikki jäsenet ovat Suomessa asuvia Suomen kansalaisia. Lisäksi ministeriö on voinut antaa valuutanvaihto-oikeuden yhteisölle, säätiölle ja henkilölle matkustajapalvelun edistämiseksi.

Edellä mainitun lain kumoamisen jälkeen valuutanvaihto-oikeutta säännellään lähinnä yleisen elinkeinolainsäädännön, rahoituslaitoksia koskevan lainsäädännön sekä valuuttalainsäädännön ja sen nojalla annettujen valuuttamääräysten perusteella.

Pankkivaliokunnalla ei ole huomautettavaa sen johdosta, että hallituksen esityksessä mainittu laki kumotaan.

Pankkivaliokunta ehdottaa,

että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 2 päivänä lokakuuta 1990

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Knuuttila, varapuheenjohtaja Maijala, jäsenet Ant-

vuori, Hautala, Huuhtanen, Karkinen, Saari-
nen ja Seppänen sekä varajäsen Sasi.

**Pankkivaliokunnan mietintö n:o 6 eduskunnan
pankkivaltuusmiesten kertomuksesta vuodelta 1989**

Valtiopäiväjärjestyksen 50 §:n 1 momentin mukaan pankkivaliokunnan tulee tutkia Suomen Pankin hallinto ja tila sekä pankkivaltuusmiesten ja pankin johtokunnan toiminta ynnä eduskunnan vastattavana olevien rahastojen tila ja hoito sekä antaa tästä kertomukset eduskunnalle. Saman pykälän 2 momentissa todetaan muun muassa, ettei päätöstä Suomen Pankin voittovarojen käyttämisestä tule tehdä, ennen kuin pankkivaliokunta on antanut asias- ta lausunnon.

Suomen Pankin ohjesäännön 17 §:n 1 momentin 12 kohdan mukaan pankkivaltuusmie- sten asiana on antaa pankkivaliokunnalle kulta- kin vuodelta kertomus pankin tilasta, liikkees- tä ja hoidosta sekä tärkeimmistä asioista, joita pankkivaltuusmiehet ovat käsitelleet sinä vuon- na.

Pankkivaltuusmiehet ovat lähettäneet 29. maaliskuuta 1990 päivätyllä kirjeellään pankki- valiokunnalle kertomuksensa vuodelta 1989.

Lisäksi pankkivaltuusmiehet ovat lähettäneet 21. maaliskuuta 1990 päivätyllä kirjeellään pankkivaliokunnalle Suomen itsenäisyyden juhluvuoden 1967 rahaston toimintakertomuk- sen ja tilinpäätöksen vuodelta 1989.

Pankkivaltuusmiesten kertomuksessa selos- tetaan talouden kehitystä vuonna 1989, keskus- pankkipolitiikkaa, pankin muuta toimintaa ja pankkivaltuusmiesten käsittelemiä asioita. Li- säksi kertomuksessa esitellään pankin tilinpää- tös vuodelta 1989.

Pankkivaltuusmiesten kertomuksessa kes- kuspankkipolitiikan linjaa selostettaessa tode- taan: ”... inflaatiopaineiden voimistuessa ja ulkoisten tasapainottomuuksien lisääntyessä Suomen Pankin tavoitteena säilyi edellisvuod- en tapaan kotimaisen kysynnän kasvun hillit- seminen. Heti vuoden alussa kävi selväksi, että

budjetin ylijäämäisyydestä huolimatta finanssi- politiikka ei ollut riittävän tiukkaa ylikuumen- tuneen talouden jäähdyttämiseksi. Tällöin ra- hapolitiikan olennainen kiristäminen nähtiin välttämättömäksi.

Korkotason nostaminen markkinaoperaati- oiden avulla vuoden alkukuukausina johti kui- tenkin nopeasti valuuttojen maahanvirtauk- seen. Tällöin rahamarkkinoiden likviditeetti li- sääntyi ja korot kääntyivät laskuun. Jotta talouden viilentäminen rahapolitiikan avulla olisi käynyt mahdolliseksi, valuuttaindeksin vaihteluvälin rajoja alennettiin noin neljällä prosentilla maaliskuussa 1989. Tällöin marka revalvoitui välittömästi noin kolmella prosen- tilla. Kotimaisten ja ulkomaisten rahamarkki- nakorkojen ero kasvoi tässä yhteydessä run- saan prosenttiyksikön.

Päätymässä olevan korkeasuhdanteen kes- keisiä ilmiöitä rahoitusmarkkinoilla oli pank- kien luotonannon voimakas kasvu. Suomen Pankki pyrki hillitsemään luotonantoa vaikut- tamalla markkinakorkoihin, keräämällä kassa- varantotalletuksia ja nostamalla peruskorkoa. Kassavarantovelvoite korotettiin helmikuussa kahdeksaan prosenttiin eli kassavarantosopi- muksen mukaiseen enimmäismääräänsä. Maa- liskuussa Suomen Pankki ja pankit täydensivät varsinaista kassavarantosopimusta lisäsopi- muksella, joka antoi Suomen Pankille oikeu- den kerätä väliaikaisesti korottomia lisäkassa- varantotalletuksia vuoden 1990 alkukuukausiin saakka. Lisäkassavarantojen kerääminen sidot- tiin pankkien luotonannon kehitykseen vuoden 1989 ja tarvittaessa tammi-helmikuun 1990 ai- kana. Peruskorkoa nostettiin marraskuun alus- ta lukien yhdellä prosenttiyksiköllä erityisesti kotitalouksien säästämisen edistämiseksi. Sääs- tämistä tuettiin myös korottamalla verottomien talletusten ylintä sallittua korkoa yhdellä pro- senttiyksiköllä joulukuun alusta.